

Pakito Txintxurreta Larrañaga

*Tolosa,
Gipuzkoa
(1935)*

Aurkibidea

Biografia

Pakito, Tolosako Urkizu auzoko Arantzabe baserrian hazia da. Berak gaztetan kanpora lanera irten eta ezkontzeko asmoa baldin bazuen ere, familian gertatutako zenbait ezbehar zirela eta, baserrian gelditu behar izan zuen. Geroztik, berak eraman du etxeko martxa: oiloak, soroak, baratzea... Ez da damutu Pakito etxetik alde egin ez izanaz; etxekoen eta auzokoen esker onak ere balioa baitu.

Zintak

TOL-017

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Artetxe, Miren
- **Data:** 2010-04-08
- **Iraupena:** 56 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Etxeberria, Eider

TOL-021

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Artetxe, Miren
- **Data:** 2010-05-27
- **Iraupena:** 76 min
- **Euskarria:** Bideo digitala

Pasarteak

1. Baserriko lanak eta tresnak

- **Erref:** TOL-017/003
- **Iraupena:** 0:02:04. **Hasi:** 00:03:02. **Bukatu:** 00:05:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko tresnak
- Baserria » Baserriko lanak

Laburpena:

<p>Soroan zer lan egiten zituzten azaltzen du: arbia, garia, baba, aza, patata, ilarra, belarra moztu... Hainbat tresna erabiltzen zituzten horretarako: sega, igitaia...</p>

Transkripzioa

- Zu hemen hazia zea, ta ze lan-klase zenduen baserrin? Sorotan ta ze...?
- Ba, soron? Esango dizut: negun arbik ekarri. Arbie ba al dakizu zer dan? "Nabo". Arbie ekarri, ta. Etxea ekarri ta txikitu ta. Geo, egosi lata ta txerri eman. Ta geo, hue kendutakon, garik in. Garie eitten gendun. Asko, gaiñea. Ta baba´re bai, tarten botatzen gendun. Eta geo, garik eta geo hurrena artoa, babarrunakin, eitten gendun. Baratzan, baratzan´e [...] eitten gendun, azak, patata, ilarra, koniflora, daneti baratzan´e. Daneti itten gendun. Ta belarra moztu ta, segakin ta, gero eskoarekin bildu ta, itaiekin harkaitz-zulok ebaki ta... [...] harkaitzei ebaki zulok. Konparazio batea, hemen harri haundie dao, ta [segaz kostatzen], itaiekin, "rak!", "rak!". Garie´re [haekin] ebakitzen gendun aurren-aurrea; gero segakin. Gero, harri bat jarri, tronko bat, ta eskukin jo. Geo makina sortu zan, baiño eskutan, e? holaxe, "klak" eta "klak". Bala ein, [hau bezelaxe] lotu, ta jo harriyen ta geo idaurrak, idaurrak izaten die bi makil bata [bestian atzeti] ta harekin jo. Gero, hura [...], pillatzen ta lastoa behientzako ta garie ogie itteko.
- Ta hasiera-hasieran esan diazu igitaiaekin ebakitzen zenduela?
- Itaiekin aurrea garie. Dana holaxe hartu ta "rak", "rak", "rak", pillatzen ta "rak!" berriz´e. Askotan ebaki´re!
- Ta zeatik kanbiatu zenduen gero segaa?

- Errezo eitteati. Jarri gendun, eskoarea jarri segai, ta botatzen zendun, ba, belarra ebakitzen bezela, zuzen. Illaran jartzen zuen dana, holaxe, hau [bezela], illaran. Gero lotutzen gendun ta "raa" ein ta gero [mitxorrak] in garikin, garik [gora]. Zenbat lan! Buuu! Guk zenbat lan ein deun Jainkok´e ez daki ta!

2. Hilkutxa hilerrira iritsi arteko bidea

- **Erref:** TOL-017/007
- **Iraupena:** 0:01:03. **Hasi:** 00:10:13. **Bukatu:** 00:11:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Hiletak

Laburpena:

<p>Lehen norbait hiltzen zenean, etxetik eramaten zuten gorpua elizara eta hilerrira.</p>

Transkripzioa

- Garai baten, por ejemplo, pertsona bat hiltzen zanen, oain bezela ez zan egongo tanatoriyua ta...
- Ez, etxeti ematen zuen gorputze, etxeti.
- Nola izaten zan hoi?
- Hartu lau lagunak kaja bizkarren, ta oiñez hemendi Albizturko kanposantua.
- Albizturraiño?
- Albizturra. Han elizatik gaikalden da kanposantua Albizturren. Hareaiño bizkarka hemendi, bai. Ni emanda nao hor beheko gizon bat, lau lagunak. Kajak badakizu nola izaten dittun zeak lau aldetati. Hartu bizkarren, ta Albizturko kanposantuaiño; elizaa eman ta geo kanposantua.
- Zenbat bide dao hemendik Albizturko kanposantua?
- Hemendikan kanposantua? Ia orduerdia baiño gehio behar du. Baiño elizen aurrea uzten zan; geo, kanposantua ematen zan. Berriz...
- Ta elizaa arteko bide hoi dana lauek iten zenduen o releboka o...?
- Lauek eman ta kitto. Iñok [eze... releboik] ez du itten ordun. Ez. Nik badakit nola eman gendun hor gizon bat hor behekoa.
- Eta ez al zan izaten, ez dakit, ba, ondoko baserrikok bidea mahaien bat atea deskantsatzeko o?
- Bai, ateako zuen nunbaiten o. Eliza ondón´e bai ta.

3. 13 gurdi belar ekarri zituenekoa

- **Erref:** TOL-017/009
- **Iraupena:** 0:01:52. **Hasi:** 00:13:19. **Bukatu:** 00:15:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserrria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura

Laburpena:

Ereñozabal aldera idiekin joaten zen eta urte batean 13 gurdi belar ekarri zituen. Beste mendi batera behiekin joaten zen su egiteko egur bila. Lehengo suari buruz hitz egiten du.

4. Metak nola egiten diren

- **Erref:** TOL-017/012
- **Iraupena:** 0:01:58. **Hasi:** 00:17:19. **Bukatu:** 00:19:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak

Laburpena:

24 meta belar egin zituzten urte askotan. Metak nola egiten diren azaltzen du.

5. Baserriko tresnak eta haien erabilera

- **Erref:** TOL-017/013
- **Iraupena:** 0:02:12. **Hasi:** 00:19:17. **Bukatu:** 00:21:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak
- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko tresnak

Laburpena:

Gurdiak eta lurra lantzeko lehen erabiltzen zituzten tresnak aipatzen ditu: karramarroa, lauhortza, laiak... Goldea gerora sortu zen. Tresna haiek nola erabiltzen zituzten azaltzen du.

6. Garia eta arbia ereiten

- **Erref:** TOL-017/015
- **Iraupena:** 0:01:53. **Hasi:** 00:21:38. **Bukatu:** 00:23:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa
- Baserría » Baserriko lanak » Garia

Laburpena:

Garia jotzeko prozesua azaltzen du. Garia kendu eta gero, arbia ereiten zuten. Arbi beharra egoten zen. Arbia hazitakoan, neguan jasotzen zuten eta elurretan egin behar izaten zuten lan.

7. Gerra osteko elikadura

- **Erref:** TOL-017/019
- **Iraupena:** 0:01:42. **Hasi:** 00:27:34. **Bukatu:** 00:29:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Gerra ostean ez zuten goserik pasa etxean: beraiek egiten zuten ogia, arto-zopak eta taloak jaten zituzten... Arto-zopak nola prestatzen diren azaltzen du. Txerria bazeukaten eta noizean behin hiltzen zuten bat. Etxean zer abere izaten zituzten aipatzen du.

8. Egunero lanean ibili beharra

- **Erref:** TOL-017/021
- **Iraupena:** 0:03:55. **Hasi:** 00:30:01. **Bukatu:** 00:33:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Herri-lurrak eta lur pribatuak

Laburpena:

Gaztetan egunero egin behar izaten zuten lan, baita igandetan ere. Goizean mezara joaten ziren. Beraien lursailak non dauden azaltzen du eta inguruko lursailen izenak aipatzen ditu.

9. Bailarako etxeen izenak

- **Erref:** TOL-017/025
- **Iraupena:** 0:00:52. **Hasi:** 00:41:53. **Bukatu:** 00:42:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Beraiek bizi diren bailarako etxeen izenak aipatzen ditu.

10. Gordeketan jolasean

- **Erref:** TOL-017/028
- **Iraupena:** 0:01:31. **Hasi:** 00:51:19. **Bukatu:** 00:52:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak
- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Ume kantak

Laburpena:

Gordeketan ibiltzen ziren umetan; orduko kantua abesten du. Gordeketan nola jolasten zuten azaltzen du.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-01-15

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkarte

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com